

1955

КАЛЕНДАРЕЦЬ

МАКІВКА

---

1 9 5 5

КАЛЕНДАРЕЦЬ

МАКІВКА

В 40-ЛІТТЯ БОЮ

У.С.С.

НА ГОРІ МАКІВЦІ

Зредагував о. С. Хабурський

Ой на горі на Маківці,
Ой там бються Січовії Стрільці.

Народна пісня.

“Коли що тривожить нас, то лише думка, чи жертва крові принесе користь Україні, чи могили наших друзів приспішать зірвання з рук України ганебних кайдан неволі.”

(лист Команди Легіону з 11 лист. 1915 р. до Укр. Гол. Ради).

“Ми йшли в світову заверюху лише тому, щоб наша Україна могла проголосити, що вона є, і хоче бути, хоче мати своє місце під сонцем.”

Лист Ком. Легіону до Укр. Гол Ради.

З Літопису Черв. Калини.

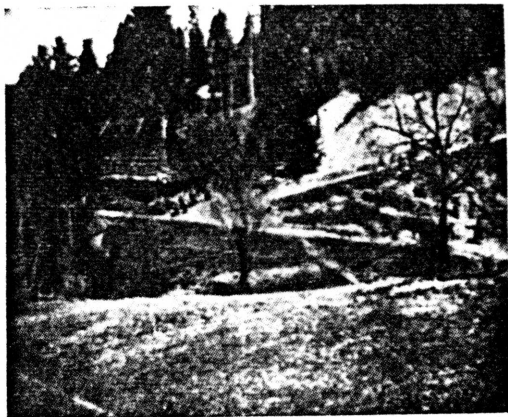

Полева Служба Божа УСС в Головецьку.

М А К І В К А

1. Приготування.

Вісім місяців минало, як Українські Січові Стрільці вийшли в поле. Як молоді орли випробовують свої крила заправляючись до піднебесних летів, так і молоді сини Галицької Волості бродили по засніжених горах наших любих Карпат, гартуючи свої сили тіла й духа, заправлячись до того геройського бою з ворогом рідної Землі, який звели побідно на горі Маківці. Маківка стала в осередку офензивного пляну ворога, з метою проломити фронт та отворити собі дорогу на Мадярщину. Маківка була отже ключовою позицією. Для переведення пляну московське командування кинуло на цей малий відтинок повну і одну з найкращих своїх бригад.

Вихід сотні УСС на становища Маківки.

2. Бій

Офензива-наступ почався в ночі з 28 на 29-ого квітня 1915 року. Ворог ненадійним наскоком на ліве крило оборони скоро зліквідував першу лінію, забравши в полон старих ополченці і УСС-и, що займали резервові позиції, найшлися неожидано в першій боєвій лінії, а дике, проникливе “урра” ворога, унагляднило грозу положення, засірили густі ворожі лави. “Хлопці в перід! Розстрільна!” — закомандував чет. Р. Сушко — і чота сипнула градом куль. Почався бій. Ворог не сподівавшись такого привітання, зупинився, не скоро він вже зміг піднятися. В міжчасі на поміч

Група старшин УСС в окопах на Маківці.

Стрільцям приходить перший курінь. Після двогодинного завзятого змагу, що закінчився рукопашним боєм, УСС-и відбили зайняті позиції, взяли полон і переслідували ворога аж до його вихідних позицій. Та в плянах ворога було зайняти Маківку за всяку ціну. Тому другого дня, т. є 30-ого квітня, Москалі повторили наступ на праве крило оборони. І знову сіра маса вкрила передпілля Стрільцьких позицій, але й тепер сотні УСС-ів здержали ворожий наступ, а в протинаступі добувають воєнну добычу і полонених.

Українські Січові Стрільці на Маківці.

Третій, найзавзятіший бій за Маківку розпочався ранком 1-ого травня. Московське командування кинуло в бій нові сили. Після кількогодінної гарматної підготовки цілий полк рушив лавами на малий відтинок ледви двох стрілецьких сотень. Знеможеним сотням прийшов на поміч 1-ший курінь. Рішучим наступом УСС здержали ворога й самі рванули вперед. Під напором стрілецької сили й завзяття ворожі сили заломилися і пішли в розтіч, від смерті врятувалися лише ті, що попали в полон. Офензива в основі була спараліжо-

вана, ворожі пляни знівечені. Маківка залишилась в руках УСС-ів і вже ніякі зусилля ворога не могли видерти її зі стрілецьких рук, хоч ворог поновлював наступи. Так закінчився славний бій на горі Маківка.

3. Після Бою.

Бій на Маківці був першим збірним успіхом стрілецької зброї та стрілецького духа. В ньому розбилася московська навала об гостку ідейного Стрілецтва. Перед безприкладним героїством УСС-ів клонили голови свої і чужі.

“Українські Січові Стрільці можуть гордо глядіти на свої подвиги, бо повсякчасно залишиться в історії слава їхніх хоробрих діл та золотий лавровий листок в історії їхнього народу... Тим, що залишились живими висловлюємо нашу щиру подяку і наш одив. Героям, що поклали свої голови, присвячуємо на вічну пам'ять цю згадку...” Так писав ген. Фляйшман в денному наказі дивізії дня 2-ого травня 1915 р.

А Головна Українська Рада тодішня репрезентація українського народу витаючи УСС-ів з побідою на Маківці пише: “...Ви молоді ідейні Сини наші й Браття, що з вибухом війни стали на перший поклик у рядах Українських Січових Стрільців, що від самого початку перенесли стільки труду й важких хвилин та пережили стільки прикрих недостач та розчарувань, а проте не впали на дусі, не страшили запалу для святої Справи і не знизили Вашого прапору, Ви заслужили собі на правдивий подив і щиру вдячність сучасних і грядучих поколінь.

“...Ви дали доказ, що український нарід не зрікся своїх прав до самостійного життя та що він має волю і силу вибороти собі ті права кровю і залізом. Ви дали доказ, що довголітня неволя не знизила українського народу до ряду покірних рабів, бо він видав Вас, борців за волю.

“...Тому Загальна Українська Рада... щиро поздоровляє Вас з Вашими блискучими успіхами та шле Вам сердечний вислів призначення і вдяки. Ще не вмерла Україна!”

Боева Управа прислала окреме письмо, що в ньому пише: “...Побіда на Маківці перетриває не літа і десятки літ, але століття. Вона блесітиме в історії сонцем воєнної слави...”

І справді, 40 років проминуло, Маковецький бій став символом непоборимого, геройського духа українського воїна.

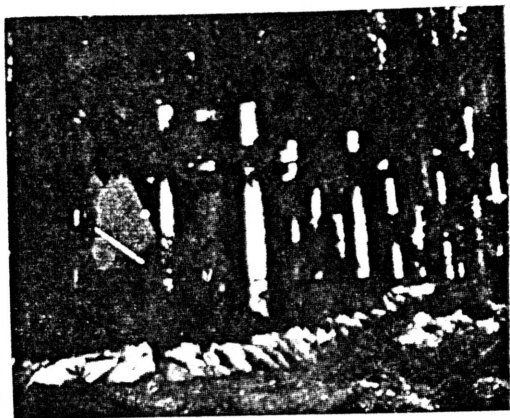
Славсько

4. Значення Бою на Маківці.

“Бій на Маківці — це новий стовп в історії визвольної боротьби, це символ відновлення тої боротьби за волю і незалежність української землі. По трагічній поразці армії за гетьмана Мазепи 1709 р. під Полтавою, це був перший більший і переможний бій українського війська з московським окупантом України.” (М. Савчин).

Маківка стала українським Маратоном — символом перемоги, де горстка молодих героїв, окрилених любов'ю до рідної землі, задивлені в золоте сонце волі, поставили живий непроходимий мур ворогові своїми грудьми загородили шлях московській навалі. І ту здавалося, ніким і нічим нестриману — в своєму загарбницькому поході, — дику московську силу зупинили, розбили і примусили повернутись. Тут вперше після двох століть знову стали проти себе віч-на-віч козацькі внуки, нащадки великого Мазепи і Москва. І не вдержала темна ворожа сила, дух Мазепи, дух волі переміг. Оце Маківка. Такою увійшла вона в новітню історію боротьби українського народу за свою самостійну державу.

Цвинтарик на Маківці так виглядав в 1915 році

Поляглих на Маківці УСС-ів, похоронили товариші зброї на окремому цвинтаріку, який лежить на південному збочі гори (Альбом УСС).

5. Легенда Маківки.

І осяєна геройською славою гора Маківка, стала рівночасно українським Пантеоном, де сплять зачаровані витязі-вої. 42 Українських Січових Стрільців, снуючи під тихий шум-пісню столітніх ялиць золоті мрії волі рідної України:

“Спіть хлопці, спіть! Про долю-волю тихо сніть...”

Спільна могила героїв УСС полягних на Маківці

От так творився міт-легенда Маківки. Маківка стала місцем всенародних прощ, місцем величавих здвигів широких народних мас, усіх верств народу Галицької України. На Маківку йшов нарід, щоб оновитися духом, щоб оживити ідею волі; йшов, щоб поклонитися тіням, віддати шану світлій пам'яті Героїв; щоб помолитись на могилах своїх найкращих синів, що там спочили після кривавого, переможного бою з наїздником Москвином; приходили зачерпнути сили, набратись гарту духа до боротьби за найвищі ідеали Народу, наповнитись вірою в перемогу нашої правди. Йшли непроглядні ряди молоді, і при тому горючому жертівнику найвищої любови Бога і України, запалювали свої серця вогнем завзяття і героїської любови — жертви за долю й волю рідного Народу...

І нині, хоч ми сімома горами й сімома моря-ми-океанами відділені від нашої рідної землі, від тих рідних могил з **Маківкою во главі**, ми линимо до неї душею щоднини, а особливо звертаємо наше серце до того Пантеону нашого, в річниці тих славних днів, линемо туди, бо там лежить наша сила, це джерело нашої віри, це наше євшан-зілля, яке не дозволяє нам забути про нашу рідну землю, не дозволяє нам “серцем занивати і гнилою колодою по світу валятись”.

І будемо линути туди гадкою і будемо згадувати їх, поки не здійсниться велика наша Ідея, за яку велику ціну, ціну свого молодого життя, зложили перші в новітній історії славні воїни Галицької Волости — Українські Січові Стрільці, в історичному бою-перемозі на горі Маківці, поки не здобудемо самостійної української держави.

о. Ст. Хабурський, б. УСС.

